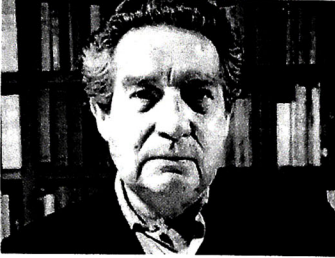

XX əsr Meksika şeiri

Oktavio PAS (1914-1998) - görkəmli Meksika yazıçısı, şair, esseist, kulturoloq, siyasi publisist, tərcüməçi, ədəbiyyat üzrə Nobel mükafatçısı (1990).

Küçə

Bir səs belo yoxdu sonu görünməyən küçədə.
Ayaqların bir-birino dolşır, gözün yolu seçmir, yuxırlam,
qalxıram, kor-korano addımlayıram,
quru yarpaqları, lal daşları tapdayıram,
arxıdaki adam da onları tapdayır:
dayanıram - dayanır, gedirəm - gedir.
Baxıram, kimsə gözü doymur.
Göz-gözü görmür, yolu itirmişəm.
Heç kim yoxdur - elə hey dolanıram.
Dalanlar mənə yenidən
birisinin arxasına düşdüyüm küçəyə çıxırdır,
onun da gözü yolu seçmir, yuxılır,
qalxaraq mono zillonir, piçildiyər:
"Heç kim yoxdur..."

Daş

Yuxuda öz ömrümü görürdüm,
gedirdim,
baçarıqca uzağa, uzaqlara,
tezliyə heyratlanırdım.
Yuxular qırıldı,
mən isə həyatdayam,
bir daşa zəncirlənmişəm,
qandalı qıra bilmirdim.
Daşa zəncirlənmişəm,
başımı öymüşəm,
məzar daşına
yuxularla zəncirlənmişəm.

Yaradıcılıq

O kimsəsin saatlarda
qələm vərəqini üzərində sürüşəndə
kim tutur onu?
Mənim özəzime yazan o kimsə
dodağın və xoyalların,
sakit bir soyuğun və körfəzin
kəşməsinə,
bütün dünyadan üz çevirərək
kimin üçün yazır, görəsən?
Mənim özəzime kim yazır,
kim gözdür olimi vərəqini üzərində,
kim seçir sözləri, dayanıb durur,
nəvi dənizlə yaşıl tepolik arasında
tərəddid edir?
Ataşımı yatırıb
yazdıqlarıma baxıram.
Qoy, o səfləşdirən əlov hər şeyi yandırсын!
Amma bu hakim - eyni zamanda müttəhim,

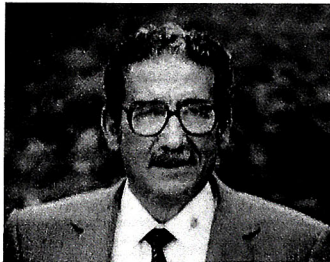
monə itihəm etmələ özünü də itihəm edir:
heç kimo yazmır o, heç kimo sostonmır -
özünə yazır, yaddaşsızlıq axtarır özündə,
unudub yenidən monə çevrilir.

Alfonso REYES (1889-1959) - Meksika söz sənətinin görkəmli nümayəndəsi, yazıçı, tərcüməçi, hüquqşünas, jurnalist və diplomat.

Sükut

Şimşoyyə ovsunla ram etmək üçün
sosi piçliyə çevirmək görək.
Boşuna deyil ki, on güclü zohar
dof olur on xalis bali içəroək.
Ən adı, ötəri yuxu da belo
özünün naqafil nəşəsi ilə
monə kömək edir tutub zamanı
saxlayım bir anlıq başlanğıcında:
sükutdur cavabım, bax, bundan sonra
beləcə günlərin gurultusunda.
Onsuz da parlayan anı qığılcım
eyni gur işığın bir zərrosidir,
sevgi sözsüz olsa yənə sevgidir,
səssizlik sözlərin Yer kürösüdür.
Vaxt ötür, kolmələr bir-bir azalar,
amma qalanları vəhy kimi ağır;
hər sətir elə bil qandır-damlayır,
həm damla elə bil qədim dünyadır.
Yer yənə fırlanır sədaqət ilə -
gizlənilib sonsuzluq kiçik bir anda -
fırlanır nəqtonin başına elə,
fırlanır durmadan, nəfəs dərmodan.
Uçuşla yaşayır hər ox bolli ki,
amma sənəclimədir axır-aqıbot.
Biz də susmalıyıq zamanı gəldi,
biz də susmalıyıq, ey nəğmə, əlbət.

Xayme Sabines (1926-1999) - Meksika şeirinin ulduzlarından biri, görkəmli şair olmaqla yanaşı, tanınmış icimai-siyasi xadimdir. Dünyanın onlarca

dilinə tərcümə edilən şeirləri dillər zəbərdir, adına küçə və meydanlar, məktəblər var.

Əfsanə

Anam mənə danışırdı: "Bətnimdə olanda ağlıyardın".
Ona deyiblər ki:
boxtəvər olacaq övladın.
Və kimsə bütün günü qulağıma
aram-aram həyatımdan danışmağa başladı sonradan,
elə hey dedi: "Yaşa, yaşa!".
Bu, ölüm idi...

Amado Nervo (1870-1919) - görkəmli Meksika şairi, maarifçi, jurnalist, modernizm cərəyanının təmsilçisidir. Meksika Dil Akademiyasının üzvü olub, bir müddət diplomat kimi fəaliyyət göstərmişdir.

Məni çox öpərdi

Monə durmadan öpməyi vardı,
sanki tə gedəcəyindən qorxardı.
Onun novəzişi narahət və həyəcanlıydım
Mənsə bu səbirsizliyi heç anlamırdım.
Kobudluğum mənə uzaqgöhrən olmağa qoymadı.
Amma o vardı...
"Vaxt azdır" - o deyirdi.
Amansız küləkəndə yaranmış şəm
artıq gözloyırdı...
və həyəcanlar hər qucaqlayanda öz qəlbini,
hər öpəndə əbediyyəti mənə vermək istəyirdi.